

Στροφή στην ανάπτυξη σημαίνει στροφή στη βιομηχανία

Του ΚΩΣΤΑ ΘΕΟΥ*

Μετά μία δεκαετία ύφεσης και κρίσης η Ελλάδα, έχοντας εξασφαλίσει δημοσιονομική ισορροπία, στρέφει την προσοχή της στην ισχυρή ανάπτυξη.

Ο στόχος δεν είναι εύκολος, γιατί οι συνθήκες στην παγκόσμια οικονομία έχουν επιδεινωθεί, ενώ η ευρωπαϊκή οικονομία και κυρίως η γερμανική πλάνττονται από τον εντεινόμενο εμπορικό πόλεμο ΗΠΑ - Κίνας και από τις αβεβαιότητες που γεννάει ο κίνδυνος ενός άτακτου Brexit.

Όμως η διαπίστωση για την αναγκαιότητα της ανάπτυξης δεν αρκεί. Χρειάζεται να αναλύσουμε σε βάθος τα αίτια της κρίσης και της παραγωγικής αποδιάρθρωσης και να επαναξιολογήσουμε τις δυνατότητές μας στις νέες συνθήκες. Μόνον έτσι θα είμαστε σε θέση να σχεδιάσουμε με φερεγγυότητα και αξιοπιστία την πολυπόθητη αύξηση του ΑΕΠ. As θυμηθούμε λοιπόν τα βασικά: Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν εκφράζεται (κατά τον συνηθέστερο ορισμό του) ως το άθροισμα της κατανάλωσης, των επενδύσεων και των εξαγωγών, αφαιρουμένων των εισαγωγών. Με άλλα λόγια, κάθε ευρώ που εξαγωγήμε, αυξάνει το ΑΕΠ κατά ένα ευρώ. Κάθε ευρώ που εισάγουμε, μειώνει το ΑΕΠ ισόποσα. Αρα, βασικός μοχλός ανάπτυξης είναι η αύξηση των εξαγωγών και η ενίσχυση της εγχώριας παραγωγής για την υποκατάσταση εισαγωγών. Βασικό αίτιο της κρίσης –πέραν του δημοσιονομικού προβλήματος– ήταν το χάσμα μεταξύ εισαγωγών και εξαγωγών της χώρας. Τα χρόνια της κρίσης, το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκε δραστικά από τα 36,6 δισ. ευρώ το 2008 (χρονιά ρεκόρ ως προς το ύψος του ελλείμματος) σε 5,3 δισ.

το 2018. Σε αυτό συνέβαλε η βελτίωση του ισοζυγίου των υπηρεσιών (περιλαμβανομένου του τουρισμού) κατά 3,5 δισ., ενώ η βελτίωση του ισοζυγίου εξαγωγών-εισαγωγών αγαθών –που παραμένει ελλειμματικό– συνέβαλε πολλαπλάσια, κατά σχεδόν 22 δισ. ευρώ. Το ίδιο διάστημα (2008-2018), οι εξαγωγές υπηρεσιών αυξήθηκαν κατά 3 δισ. ευρώ (αύξηση 8%), ενώ οι εξαγωγές αγαθών κατά 10,5 δισ. (αύξηση 48%). Σε πείσμα των κυρίαρχων αντιλήψεων, οι αριθμοί

Ο στόχος δεν είναι εύκολος, γιατί οι συνθήκες στην παγκόσμια οικονομία έχουν επιδεινωθεί.

πιστοποιούν ότι ο τομέας της βιομηχανίας έπαιξε πρωταγωνιστικό ρόλο στην αναχαίτιση της κρίσης και στην ανάκαμψη – με το 90% των εξαγωγών αγαθών να είναι βιομηχανικά προϊόντα.

Εκεί κρύβονται και τα μεγάλα περιθώρια βελτίωσης (το «upside») της ελληνικής οικονομίας: βρίσκονται εκεί όπου η χώρα υστερούσε περισσότερο και, εν πολλοίς, υστερεί ακόμη έναντι των Ευρωπαϊών εταίρων, ήτοι στην παραγωγή διεθνώς εμπορευσιμων αγαθών.

Το επιβεβαιώνουν όλοι οι δείκτες. Πέραν των εξαγωγών, η Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία της μεταποίησης την περίοδο 2014-2017 αυξήθηκε κατά 3%, έναντι 0,4% για το σύνολο της οικονομίας, ενώ την ίδια περίοδο η απασχόληση στη μεταποίηση αυξήθηκε κατά 13%, με ρυθμό υπερδιπλάσιο του συνόλου της οικονομίας (6%).

Παρά το συγκριτικά μικρό μέ-

γεθός της έναντι των άλλων ευρωπαϊκών χωρών, σχεδόν το 1/3 του ελληνικού ΑΕΠ και της απασχόλησης οφείλεται στη μεταποίηση και στην επίδρασή της. Η μεταποίηση προσφέρει ποιοτικές και σταθερές θέσεις απασχόλησης, με γεωγραφική διασπορά σε όλες τις περιφέρειες, αμοιβές κατά μέσον όρο 34% υψηλότερες από τους άλλους τομείς της οικονομίας και εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων αξίας σχεδόν 30 δισ. ευρώ ετησίως, σε πάνω από 180 προορισμούς!

Αν λοιπόν θέλουμε ανάπτυξη, βελτίωση των εισοδημάτων και δημιουργία θέσεων εργασίας, απαιτούνται τόλμη, συναίνεση, αλλά και αποφασιστικότητα για να αντιμωποιστούν τα εμπόδια που καθλώνουν τη δυναμική των ελληνικών μεταποιητικών επιχειρήσεων και τις φέρνουν σε δυσχερή και μειονεκτική θέση έναντι των ανταγωνιστών τους: Ενεργειακό κόστος, γραφειοκρατία, ασφαλιστικές εισφορές, φορολογικά αντικίνητρα, μη ανταγωνιστικές συνθήκες χρηματοδότησης, απαρχαιωμένο πλαίσιο εργασιακών σχέσεων. Με άλλα λόγια, απαιτείται ένα συνεκτικό εθνικό σχέδιο βιομηχανικής στρατηγικής, που θα συναρθρωθεί με αυτό που ήδη εκπονείται στο ευρωπαϊκό επίπεδο. Την ώρα που οι ευρωπαϊκές αλλά και συνολικά οι προηγμένες οικονομίες θέτουν σε απόλυτη προτεραιότητα τη βιομηχανία τους, as μην κάνουμε ξανά το λάθος να παραγνωρίσουμε τη σημασία της. Για εμάς, η μετάβαση σε μια ανοικτή οικονομία που καινοτομεί, παράγει και εξαγεί, είναι ζήτημα ζωτικής σημασίας.

* Ο κ. Κώστας Θεός είναι γενικός διευθυντής στην Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία «Ελληνική Παραγωγή - Συμβούλιο Βιομηχανιών για την Ανάπτυξη».